
Å finne små nok ord til store nok følelser

HAR DU LEST?

I mitt fag, psykiatrien, snakker vi om å sette ord på følelsene. Problemet er at det kan bli så mange og store ord at følelsene forsvinner. I poesien er overflødige ord tatt bort. Det gode dikt; en gruppe ord sammensatt på en spesiell måte, treffer følelsene: Vemod, tristhet, glede, fred. Og den samme ordsammensetning kan gjenskape samme følelse gang etter gang.

- **Ett er nødvendig**
- Ett er nødvendig – her
- i denne vår vanskelige verden
- av husville og heimløse:
- Å ta bolig i seg selv
- Gå inn i mørket
- og pusse sotet av lampen.
- Slik at mennesker på veiene
- kan skimte lys
- i dine bebodde øyne

Hans Børli ble ofte kalt skogens dikter. Denne betegnelsen likte han ikke. ”Skogens dikter! Je! De orda har je lyst til å spy ut slik som ræven spyr grønt når’n har ete noe han itte tåler.” Børli skriver om skogen, men de beste diktene er ikke rene skogskildringer. Han bruker bilder fra skogen for å beskrive menneskesinnet, for ”å finne små nok ord til store nok følelser”, slik han en gang uttrykte det.

Hans Børli var den første dikteren som traff meg personlig. Som ung gutt likte jeg best skildringene fra skogen og skogsarbeiderlivet. De mer metafysiske diktene forstod jeg ikke så mye av. Etter som årene har gått har jeg fått mer tilgang på denne delen av hans produksjon, og nå synes jeg disse diktene er de fineste.

- Små varder av ord
- Jeg har lest

- At eskimoene i det nordlige Alaska
- ofte stablet opp steiner
- på de høyeste punktene i landskapet
- for å gi en illusjon av liv i
- et ellers øde synsleite.
- Anukok kalte de
- disse støttene av stein
- som på avstand tok seg ut
- som menneskeskikkelser.
- Jeg forstår så innerlig godt
- disse vandrerne fra det store isødet.
- Jeg har selv på den lange sledeferden
- over livets frosne tundra
- bygd opp mang en anukok,
- lagt opp små varder av svarte ord
- for å bryte ensomheten
- og vise andre vandringsmenn
- at jeg har levd.

Det er en rikdom å kjenne en dikters verk. Jeg kan vende tilbake til kildene gang etter gang, det er alltid noe å hente. Jeg har ofte en diktsamling med meg i veska, og kopier av dikt i brystlomma. Noen har jeg lært utenat. Slik har jeg alltid tilgang på poesi, til trøst for et urolig hjerte. Mens det krever ro og konsentrasjon å lese en roman, kan jeg ta til meg dikt i små glimt. Så kan de ligge og virke i sinnet mens jeg gjør andre ting.

Hans Børli's samlede dikt kom i 1995. Boken er rik, men stor og litt uhåndterlig. For nye lesere vil jeg heller anbefale to nyere utvalg av hans beste dikt (1, 2). Dette er mindre bøker som ligger bedre i hånden. Min egen metode når jeg får en ny diktbok, er å lese raskt igjennom og sette et merke der noe treffer hjertet. Dit går jeg tilbake. Etter hvert blir det flere merker.

For den som ønsker mer informasjon om dikteren, kan jeg anbefale Hans Børli Selskapet, som i tillegg til å utgi en medlemsavis også arrangerer et årlig Børli-stevne.

Adressen er Hans Børli Selskapet, 2230 Skotterud.

Egil W.Martinsen

Modum Bads Nervesanatorium

nd

LITTERATUR

1. Hans Børli's beste dikt 1945 – 1972. Oslo: Aschehoug, 2000.
2. Hans Børli's beste dikt 1974 – 1989/91. Oslo: Aschehoug, 2000.

Publisert: 30. november 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 31. desember 2025.